

עין משפט
נר מצוה

מוסף רש"י

פסקי רי"ד

ה' עבד ישראל אינו יכול
לעבד שלא יהא
משוחרר אבל גירות
האסורה לישראל
לישא דדוקא מ
גירות ומשוחררת אינו
טרוף אלא שפחה ופסקין
עבד נושא ממזרת ו
(ט.) דרבי טרפון

יחשב איסור

בת חורין אי אפשר
והלא לא יורא ביזנ

דאיתותוב הא מני רב
דברי הכל וסיפא ר
רישא דברי הכל וס
רבי היא אלא מתנ
עבד וחציו בן ה
מוקים לה בכסף ו
יוסף לימא רבי היא

א ממזר שיש בו קרש ישראל מותר
עבד וחצי בן חורין הוא אסור בין
כדאמרן ומשוחר נמי מותר בממזרות
זה אלמא כבד משוחר מותר בממזרות
ליקח ממזרות שיהו בני ממזרים ולא
בשחרור או בפדיון אבל ממזרים אין
ילדים אחריי להקרא עבדים ולא חורין
ואנקבות כשנשאו ממזר שפחה ולדה

רצבן: רצ אשי אמר רבי
צבתייהו קנה ורצבן איפל
מתניתא מיהא איהו אמר
לה. דמשכח חלי עבד

ממזורים ואי' ק' ולימא ליה רביה המכר
בשאר כל ישראל עוד קשה דעבד עבו
עבדים) ועד שנתיק לרב נקיף לעבד ש
הוא שכופין את הרב ולא העבד כופה
ורוצה לקנותם: ת"ח המשחרר חצי נכס
או חפשה מקיש שטר לכסף מה כסף
לאף אף עבד נמי לחצי לא אבל בכסף
להתם פדיון הוא בכסף ובשכר

מה וחליה צת חורין וסתם
מספ ובשוה כסף: חופשה לא
היינו שטר דגמר לה לה
מה כסף צין כולו צין חליו.
והפדה לא נפדתה: מה

לא קנה. דגמר לה לה
בשטר הוא דפליגי. הדר

א' דפליג ועוד דאמר רב
בסוף פליגי וברייתא דיקא
א' רבנן רבנן דבור: לרובנן

דאפי' זשטער דאזיכא למגמר
נאשה דלא תיפוק לחזאין

[illegible]

לה אליבא דתנאי: מוקים
חורין בכסף ודברי הכל:

נעצר
 ירד ואתן לך שפחה כנענית (קשה להדמו)
 ובנים אין רבו מוסר לו שפחה כנענית
 וזמר לך העבד איני מוכר עצמי ב'ק'
 קנה אלא שנוכח הרב לשחרר וליקח ד'
 וז"ל לא קנה ואמר רבה מחלוקת ש'
 ש שטר בין כולו בין חציו. ורבנן גמרי'
 דויה ואינה פדויה. פ' קרא משתע'
 וק"ל הלכנו כר' מחבירו וכל מחבירי'

לעיל כג: [תמורה כה:]
[לעיל לט: וש"י:]
[נזחים מזה:]
[קדושין י: וש"י:]
רש"י מ"ח: [נזחים
וש"י:] (א) כריתות א"ה
[ז"ל כרלה: ט] וע"י
ע"ב תוס' חגיגה ב: ד"ה
תורה, (י) [לעיל לה:
מן מצ:] (י"א) [נזחים
ז:] (צ) [וע"י תוס'
ז:] מזה. ד"ה דכ"ע ומוס'
במות נט. ד"ה דומיא'

כִּי כֹה אָמַר יְיָ בְּרוּר
שְׁמִי אֶל־הָאֱלֹהִים
בְּרֹאשׁ הָאָרֶץ וְעַתָּה
לֹא תִהְיֶה לָּךְ בְּרָאָה
בְּיָמֶיךָ יִגְדָּה אֵיךְ יְיָ
וְעֵשִׂיתָ מַה יְיָ
וְאֵשֶׁךְ יִשְׁכַּב אֶת־
רֹאשׁוֹ שִׁכְבַּת יָרֵךְ וְהָאֱלֹהִים
יִפְחָה תִּזְרַף לָּךְ וְהָאֱלֹהִים
יִפְדֶּה לָּךְ נִפְתָּה אוֹ
יִשְׁתָּה לֹא יִתֵּן לָּךְ בְּקֶרֶת
וְלֹא יִוְמָת לָּךְ וְהָאֱלֹהִים
יִשְׁתָּה יִקְרָא ט כ
וְיִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
עֶלְיָ וְהָיָה אִישׁ לֵאמֹר
זֶה צֵאתָ בְּעֵינַי כִּי מִצָּא
עֵרֹת דָּבָר וְכַתֵּב לָּהּ
כִּי מִרְיָתָ וְהָיָה בְּיָדָהּ
לְחַלֵּת מִיָּדָהּ:

גליון הש"ס
לימא תהוי תיובתא.
ין זה סוכה דף 7 ע"ב
וש"נ:

הגהות הב"ח

מז ע"ב:

מוסף תוספות
 צמח' צנ"צ יג. כחצ:
 י' למאן דמפיק להו בפ'
 מיתות מלא יהיה קדש
 יין להתיירו בקדישות
 א באותן שהוא בא

[illegible]

פסוקי רי"ד (המשך)
וזה אבל כשהנושא עבד
וזרות אין בניו הולכים
וריו להקרא עבדים אלא
ור האם והם ממזרים
ובד אין לו חיים וזרעו
אז זרע חמור הלכה בניו
כמו אסור בשפחה כננית
בהרמב"ם פ"ג מהלכות
איני שואל חירות. ב"ד
לא יחסרו לו עבדים אם
יסבר והפרה לא נפתרה
מאשה מה אשה לא חצייה
שפחה ותציל בה חורין
עבד של שני שותפין

עין משפט
נר מצוה

צח א מיי פ"ב מהל'
חובל ומזיק הלכה יא
סמג עשין ע טוש"ע ח"מ
סי' תכ סעי' ז:
צמ ב מיי שס פ"ד הל'
יב סמג עשין ע
טוש"ע י"ד סי' רקנ סעי'
קכ:

ב ג מ נ פ צ ק ר ש ת
ממון הלכה א סמג
עשין סז:

קא ד ה מי' פ"ה מהל'
עבדים הלכה יד ופ"ד
מהל' חובל ומזיק הלכה יא
טוש"ע י"ד קי' רסז סעי'
לר' ונו"י דר"מ:

קב ו מי' פ"ה מהל'
עבדים הל' ד טור
ש"נ שם חנו' דו'

קג ז מ"י פ"ט מהלכות
תרומות הלכה ה:
הד ה מ"י פ"ט מהל'

מכירה הלכ' ג טור
י"ד ס' רסז:

מוסף רש"י

[illegible]

פסקי רי"ד

[illegible]

מב:

וַיִּשְׁתָּר אִינוּ מִשְׁלֵם אֵלָא נֹזֵק. יש רוצים לפטור את השוכר או שואל סום ממכירו אפי' הוֹק צפסיעה ומצטל הכרה ממלאכתו כיון דסופו לחזור להתרפאות דכי היכי דדרשנינ^א איש צעמימו ולא שור צעמימו^ב (ד' דרשנינ^א איש צעמימו ולא איש צבור ואין לחלק בין שומרים לאלם המוצי^א מדפריך צ"כ"ק (ד' ק' ד:) ו' ומו שומר חנם והשואל י"ב אלם לזויק שור הו"א^ב ואלה דפריך צריש' הנחנקין (פנהדנין פד:) הכחשה צריש' ה' דלא מצינן^א חייבין בהכחשה דלא הדרה ור"ח^א אומר^א דלא שייך שנת אלא צריש' דשנת לא הוי בכלל נזק משום שנת לא פחמי דמיין כל קר אלל פשוט צריש' דשנת בכלל נזק הוה דפחמי דמיין ומחלה בשחוק שמיין אמות כמה דמיין פחמים לימכר^א:

מאי לאו במשנה אחרונה. ונלעיל לא צעו לאוקומי הא דנותן מאי קנס לרבו למשנה אחרונה דקנסא לרבו מעשה דיוו לעמלו והא דננתו שור יום של רבו לרבו הו' למשנה ולפסוקה דפרשיות עשיל י' היי' דלא לפסוק צעיד דהא: **חבלי** ביה אחרוני ידיו ה' ארי. ארי. ארי. למעשה דהו' לעמלו¹¹ כיון דקנסא לרבו חבלה נמי לרבו דמה לי קטליה כולו ומה לי קטליה פלגא: **הואיל** ומדרש חכמים הוא. אומר ר'ת דמיש' שמא ינעמלו¹² בשוק ואמלו ל' עבדי אמה אכל בשן ועין לא מישי' דיוו קרי ב' צד הוא: ¹³ **מערכב** נש' שחרור אוב' ב'. קא עשיל לא חמיס חלביה דר' ל' דרש פרכ מדרש דרמיוס¹⁴ (דכ): ¹⁵ (ה) דמסקין אליבא י' דרש"ג דלמערכב גט שחרור אוכל בתרומה וזו נמי י' להקט דהאס דמערכב גט שחרור ע"ה הפקר אוכל בתרומה כמנו שומר בשפה דפרשיות עשיל¹⁶ ד' והאס איירי בחלו עבד וחלו בן חורין¹⁷: **הרי** אז' אוב' ב' בתרומה. והא דלמירין צפ"ק דכמוצות (ד) גדי עולה כהניס ופי' אחד מהו יבעל עול שחוקי משמיקין אמוס דמזין כהונה מדכתיב ויהיה לו ולזרעו אחריני שיא' זרעו מיוחס אחריני הא דלמירין צפ"ק ונאשץ על האחרונה (ויצונו ד) דרשו מיוחס אחריני לא גזרו וזי' גזר צנן צנוות צניסולין לא גזרו וזי' נמי הכא לאחר שנולדו נמערבו: **עבר** שמכרו רבו דקנס ב'. מכר קנס על עבד לא מיעבד ליה דאפי' לר"מ לא קני דהא לא עבדי דלתי דקאמר' וכ"ש לרבנן אלא דמכרו רבו לקנס מיעבד ליה דדליתא אפי' לרבנן קני להו כמו דהא דלפנינו¹⁸ דלמיר' לא קני שור והא דקאפי' עבד אז' דלמא אפי' לר"מ לא קני ולא דמי י' ולפניות דקלן שהפיות ויואסיס מגוף הדקל¹⁹ ועבדי דאמו אכל קנסא מעמלא חמי ולא עבדי דלתי: מי

ה'אונים וראש הגוויה שהן משופעין ללכאן וללכאן ואין געש נראה
עבד יואל בן נחמיה. דמזמין שבגליו הן ואין חזרין כשן ועין
וחממים אצור נראה. ולא אפתרש סוף יניחה. וזה קראי דרשין.
נראה. לענין תרומה: אולתין צמרות. שהיה ממה נפשך דחד
בחדא שאין נומנין להם תרומה בגורן לזה בלא זה דקדברא דחד
למזמור הכן הוא ומסקו ליה ליוחסין והשאל לא אחי לאסוקיניה
מנייהו עבד וזרייזין ששחררו זה את זה וקמין סיפא הגדילו ה
לקנס. שאם יגמורו שור יהא קנסו שלו אבל לשאר דברים
לאסוקיניה דאין אדם מקנה דבר שלא בזה לעולם. תפיצי לך. דלמא
לכשאתגיידי כ' (קדושין דף סג.) פירוש דקל. המוכר פירות דקל

השולח פרק רביעי גיטין

[illegible]

באדם שחלל בחברו בענין זה: שבת
לו שבת גדולה ופסח קטנה. שבת
גדולה חת פסח דמיו לימכר עכשיו
בשוק והוא נוק ולהיכו קרי ליה שבת
שפסח דמיו של עכשיו אינו אלא
משום שבת שאינו ראוי לעשות
מלאכה בשבתי דיי עד זמן שתחזור
ידו אלא לשמור קישואים יהא רחוי
לאחר שיקל ממנו כחץ המכה קלת
ושבת קטנה היינו כאליו הוא שומר
שקישאין שנותן לו כל ימי חליו שישכח
במטה מחמת חוליו והוא שאינו יכול
לשמור קישואים: פירי. דכיון דשיק
דין נזק במכה זו מייחשד שור עולה
וכיון דלא כליא קרנא לגמרי יום של
רצו לרצו יום של עמלו לעמלו:
שבתו של כל יום ויום. ואין אלא
פסח דמיא והואל ופסח לחזור אלא
לפי שבת של כל יום יתן לו כל
ימי נפילתו למטה יתן שכר אדם
שלם לפי מלאכה שהיה רגיל על
שעבודו והוא לא רחוי לשמור קישואין
ישמור קישואין וזה יתן לו פסח שכר:
האי שור הוא. כלומר הואל ואדם
החוצל כך אינו משלם נזק אלא שבת
שור כמור לגמרי דהי' דברים שבת
אדם תפוי ונאם גבי שור דמבי
(ויקרא כד) איש כי יתן מוס בעמיתו
ואל שור בעמיתו: איבעינא אימא.
הא דאמנן העיל יום של רצו לרצו
כהסכהו אדם: ואיבעינא אימא.
לעולם בשור וכאזי דאמר שייך

זכתה לו ודברי ר"ע
 וננס חכמים הוא קנס
 אלא אימא הואיל
 איבעיא להו מעוכב
 ויזמה או אינו אוכל
 והיא לאו קנין כספו
 ויחוסר גט שחרור
 ת"ש^ט דאמר רב
 תערב ולדה בולד
 לין בתרומה וחולקין
 הגדילו התערובות
 כי השתא התם אם
 מיניהו דעבד הוא
 הכא לאו קנין כספו
 נקבד שמכור רבו לקנס
 עי' לר"מ תיבעי לרבנן
 א קאמר "מ אדם
 ולם אלא כגון פירות
 הכא מי יימר דמיננה
 נגה מומאי דבשולם
 דלמא

הָיָה בָּתָּה אֶחָת וּלֹא קָרְיָנָה זֵיָה לְכָל מִרְיָה עֵינֵי הַהֶסֶן (ויקרא יא: 17)
 חֲרִיבֵי כֻלָּם וּפְטֵר וּכְלָל בְּפִי' דְּקִדּוּשִׁין (דף קד: ד:): הַמַּמְרִיעִין דַּעַת
 דְּוִשׁוּן (סס): אֲחֻלָּה בְּתַרְוּמָה: אִם עֵבֶד כֶּהֵן הוּא: קִנְיִן כֶּסֶף אִמֵּר
 וְחַד עֵבֶד כֶּהֵן: וְחֻלּוּקִין חֶלֶק א' זִבְמוֹת (דף קט: טו): מַפְרָשֵׁי חֶלֶק
 הַלֵּקֵן תַּרְוּמָה לְעֵבֶד כְּעֵינֵי בְּזוּרִין אֲלֵא אִם יָרֵב עֲמוּל דְּלִמְחָא לְמֵאֵי
 הָאֵין מַעֲבֹב גַּם שְׁחִירֹר הוּא וְאִין לְרֵבֹו רְשׁוֹת עֲלִיו דְּלֵא יַדַּע הִי
 מְרֻבּוֹת מִשְׁחִרְרִין זֶה אֵת זֶה וְקִמְנִי אֲוֹלִכִין בְּתַרְוּמָה: שְׁמִירוֹ רְבֹו.
 מְזִירוֹ: מְזִירוֹ. לִקְסֵם מִיָּהֳ: אִו לֹא מְזִירוֹ. וְאִם נִגְמוּ קִסְפוֹ לְרְבֹו
 יִם מִקְנֵה דְּבַר שְׁלָל בָּא לְעוֹלָם הָאֲמֹרָה לְאִשָּׁה הִרִי אֵת מִקְדוּשָׁתָּה לִי
 שְׁלָל מִנְּטוֹ דְּפִלְגִי בְּה' רַב הוּא וְרַב נִמְנָן אֲלֵיכָּה דְר' מִאֲרִי:
 דְּלֵמָּא

אבל קנס שלם פשיטא דלא מחייב. תוס' הרא"ש ועי' מהרש"א ומהר"ם. י'. אע"ג דלא עבידי

מסורת הש"ס

(א) קדושו כד: ו'כ"ט פה.
(ב) ו'כ"ט פה, א' (א) קדושין
(כד: כה) א' (א) כ' שמואל כ' משה
אחא קדושין וכן משה
מחוס' כ"ח מם. ד'
(שמות) וכן משה מחוס'
מב. א' (א) כ' פה, א' יצחק
א' ו'כ"ט תמורה. א'
(ו) ו'כ"ט תמורה וכן
מחוס' א' יצחק.
א' ו'כ"ט תמורה. א' ו'כ"ט פה
דמיין לה תמורה דרב
משאש' א' א'
תמורה ו'כ"ט א': (ג) א':
ו'כ"ט א' (ד) ו'כ"ט א'.

תורה אור השלם

1. אם עבד יגח השור או
אָמָה בְּסֹף שְׁלִשִּׁים
שָׁקִלִים יֵתֵן לְאֲדֹנָיו
וְהַשּׁוֹר יִסְקָל:
שמות כא לב

2. וְכִזְּחָן בִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ
קָנִין בְּסָפוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ
וְיִלְיֵד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ
בְּלִחְמוֹ: ויקרא כב יא

גליון הש"ס

גמ' אדון קרינא ביה. עי'
מגיגה ד' ד ע"א מד"ה לא
נזכרא: תד"ה מעובב
ובר' עי' זרמזין במלחמות
פ"ג דזכרות (יב) מדפי
הר"י (ק) זאציעיא דנשים
בזהמ"ו לאורימא: ד"ה
עבד ובר' ועבידי דאתו. ע'
ז"מ ד' לג ע"ב מד"ה
כגון:

הגהות הב"ח

(ה) תום' ד"ה מעוכב וכו'
דמסיק אליבא דרשב"ג
וכו': (ז) בא"ד כדפרישי'
לעיל נ"ב דף מ ע"א
כד"ה אותו העבד:

מוסף תוספות

[illegible]

